

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"א אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה לד | דף הכולל: גיטין ד.
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ח אמצע סעיף מ"ד 'נהגו' עד אמצע סעיף מ"ה 'והמקרא'.
מוסר: שמירת הלשון - 'וישלח ה' עד 'ועתה נבוא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. הפרישות פ"ה "והשתדל אח"כ לאטום אזניך" פ"ו "ומהם מעשה אלישע"

**הפקיד התנהל בעצלתיים, ואני דחקתי בו: "תזדרז
בבקשה אני חייב להספיק להשלים את ההעברה
עד השעה 13:30 יש לי פחות מארבע דקות...". אבל
הוא בדיוק היה עסוק מאוד בקריאת הודעה שקיבל...**

לפעמים האדם זוכה לקבל משמים תשובה מיידית שמזכירה לו למה לא צריך להתבלבל
ולהיות מושפע מחבר שמזלזל בשמירת הזמנים או בכל תחום אחר

יוחנן וסרמן

זה קרה בבוקרו של יום קיצי וחם במיוחד. השעה שעת בוקר מאוחרת, והשמש כבר קופחת במלוא העוז על ראשי הבריות. האמת שהיו לי כל הסיבות שבעולם להיות עצבני וחסר מנוחה. היום שלי התחיל הפוך. במקום לקום בזמן ולהתפלל כמו בנאדם, קמתי באיחור, בקושי הספקתי לומר 'קריאת שמע' בזמנה, בלי טלית ותפילין, לבושת ולחרפת, עד שהתארגנת לתפילה כבר כמעט פספסתי גם את זמן התפילה. אבל השתדלתי לעשות מה שצריך. התפללתי בקצב מהיר יותר כדי להספיק, ואכן הספקתי ברוך ה'. בצאתי מבית הכנסת ראיתי יהודי שמגיע להתפלל כשתפיליו תחת בית שחיו. האיש צועד מעדנות, לא ממהר לשום מקום. טפחתי על שכמו בחביבות ואמרתי לו, "ר' שלום, מה עכשיו? באת כבר להתפלל מנחה? לא ידעתי שאתה מתפלל מנחה עם תפילין...".

אולי אני גם מרוויח לא פחות טוב ממך. אתה כל הזמן רץ כאילו אתה עומד להפסיד משהו, ואני לא מרגיש שהפסדתי שום דבר!!! אבל היי, למה אני מעכב אותך, בטח אתה נורא ממהר, אז יאללה, רוץ!!!".

האמת? הוא 'עקץ' אותי חזק מאוד. הדברים שלו נגעו באיזשהו עצב חשוף בלבי.

אני באמת תוהה ביני ובין עצמי, האם הריצה שלי שווה משהו? מה התועלת בזה שאני כל הזמן 'רץ אחרי הזנב של עצמי'. אולי אני צריך ללמוד קצת מר' שלום ידידי, ו'לקחת את החיים באיזי'. הטלפון שלי צלצל ועל הקו היה הפקיד מהבנק. הוא התקשר לבשר לי שמאחר ויש לי חריגה רצינית בחשבון, אני חייב להפקיד כסף בהקדם, אחרת הוא יאלץ להחזיר לי צ'קים והוראות קבע. האמת שיכולתי לפתור את הבעיה בקלות, יש לי עוד חשבון באותו הבנק, וכל מה שהייתי צריך לבקש מהפקיד זה רק להעביר כסף בין החשבונות.

אבל לצערי הרב, הטלפון שלי בדיוק התחיל לעשות בעיות. "תשמע ישראל", אמרתי לפקיד, "אני צריך שתיכנס לחשבון השני שלי, זה חשבון מספר 6587990 בסניף 733, ותעביר 6,700 שקלים לחשבון הזה".

הבעיה שהטלפון בדיוק עבר למצב של 'דילי', כלומר, כל מה

הוא צחק בביטול ואמר לי: "תשמע יוחנן, אני מאוד מעריך אותך, אבל אני רוצה שתסביר לי דבר אחד. לאיפה אתה ממהר? אתה כל הזמן אף רץ, חייב לקום מוקדם לצאת מוקדם לעבודה. תראה אותי, אני חי בנחת, לא ממהר לשום מקום, בסופו של יום אני מתפלל לא פחות טוב ממך, אני אוכל לא פחות טוב ממך,

אבל הפקיד בדיוק היה עסוק מאוד בקריאת הודעה שקיבל מאחותו או מדודה שלו, הוא חיך בהנאה למקרא ההודעה, ואני כולי מזיע מלחץ וחרדה שלא יחזרו ההמחאות והוראות הקבע, כי בכזה מקרה אני נכנס למערבולת מעצבנת ולא נעימה בכלל, בזמן שאני מתכוון לקחת משכנתא גדולה כדי לבנות יחידת דיוור על הגג של הבית שלי...

20 שניות לפני השעה 13:30 בוצעה העברה בשעה טובה. נשמתי לרווחה. ב"ה הסתדרה הבעיה.

עכשיו הרמתי עיניים לשמים ואמרתי: אוי ריבוננו של עולם, למה העברת אותי את כל הסיט הזה? הרי זה לא קרה סתם כך בלי סיבה שבדיוק הטלפון שלי התחיל לאחר בזמן שכל שניה חשובה לי?...

באותו רגע קיבלתי את התשובה, נזכרתי במחשבה שחלפה במוחי אחרי שיחת העידוד של שלום ידידי... כמעט התפתיתי להסתכל על המרוץ שלי אחר מחוגי השעון כעל שעבוד מיותר. חשבתי לעצמי שאולי באמת אין צורך להזדרז כל כך, ולא צריכים להקפיד שכל דבר יתבצע בדיוק בזמנו...

והנה בא הקב"ה ולימד אותי שיעור חשוב. גם אם תגיד את

הדברים הנכונים, אם הם יגיעו באיחור, הם לא שווים כלום!

גם אם יש לך את הכסף ואתה תעשה את ההעברה, אם היא

תגיע דקה אחרי הזמן, לא הועלת בכך כלום.

כי בעולם הזה יש סדר, יש שעה ויש זמן, ומי שמתפתה לחשוב

שזה לא כך חלילה, עלול לקבל תזכורת בטווח הזמן המייד.

שאני אומר, הפקיד מהבנק שומע באיחור של חמש שניות בערך. הוא שואל אותי "אלחנן? אלחנן? שמעת מה אמרתי?", ואני עונה לו "כן כן, ישראל, אני שומע אותך, תעביר את זה מהחשבון השני!".

הבעיה שהפקיד ממשיך לדבר, כי הוא לא שומע אותי, וכשסוף סוף מה שאמרתי מגיע לאוזניו, הוא כבר נמצא במקום אחר לגמרי.

"אז מה אתה אומר? חשבון מספר 733? זה מדי קצר, מספרי החשבון צריכים להיות עם 7 ספרות!".

"לא! לא! ישראל, 733 זה מספר הסניף! מספר החשבון הוא 6587990 תעביר לשם 6,700 שקלים בבקשה", הפקיד אומר: "מה? סניף מספר 6,700? אלחנן, אני מצטער, אתה מאוד לא ברור היום! אני נאלץ לנתק את השיחה, בכל מקרה, אני צריך שתפקיד את הכסף עד השעה 13:30 בדיוק, אם תאחר בדקה, הצ'קים והוראות הקבע יחזרו מיידית".

ניסיתי לפנות לחברים ולבקש ממישהו שיש לו גישה לחשבון הבנק שלי שיעשה את ההעברה, אבל הטלפון המשיך להעביר את הכל באיחור, וכל השיחות השתבשו לחלוטין.

בסופו של דבר, לקחתי מונית, נסעתי לסניף הבנק, ואחרי

שהמתנתי זמן רב בתור, התייצבתי לפני הפקיד בשעה 13:26...

הפקיד התנהל בעצלתיים, ואני דחקתי בו. "תזדרז בבקשה

אני חייב להספיק להשלים את ההעברה עד השעה 13:30 יש לי

פחות מארבע דקות...".

"ענית לרבי, שתמיד אמרו לי שאני מאוד עדין, רגוע, שליו וחייכן... הוא נעץ בי מבט... לא אמר כלום. רק הסתכל עלי והסתכל, ואני הרגשתי שהוא מבשל אותי מבפנים עם עיניו הטובות. פתאום נפל לי האסימון..."

'תחנונים ידבר רש - ועשיר יענה עזות'

"לפני כמה שנים החלטתי לעשות מהפך. במקום לעבוד אצל אחרים ולהתפרנס בצורה סבירה, אני יכול לפתוח עסק עצמאי, ולהתחיל להרוויח הרבה יותר.

"למדתי את התחום של עימוד ספרים, ויצאתי לשוק כמעמד ספרים. התברר שהסגנון העדין שלי התבטא גם בעיצוב. אנשים שיבחו מאוד את העימוד ואת העבודה שעשיתי, הייתי אדם שנוח לעבוד אתו בגלל התכונות שציניתי, וב"ה שמי הלך לפני ובתוך זמן קצר כבר היה הלו"ז שלי מלא ועמוס למשך חודשים ארוכים קדימה. "כשראיתי שזה המצב, עשיתי מה שכללי המסחר אומרים

שצריך לעשות. הקפצתי את המחיר פי שניים, כשהמטרה היתה לצמצם את הביקוש בחצי, ומצד שני להישאר עם אותה רמת הכנסה.

"מאז ומתמיד הייתי אדם עדין ורגוע", מספר לנו יהודי שמסיבות מובנות מעדיף שלא לחשוף את שמו, "אני לא זוכר את עצמי צועק על מישהו מאז שנהייתי בן שמונה בערך", הוא מוסיף. "תמיד הייתי מחייך לכולם, מסתדר עם כולם, ברוך ה' זכיתי להתברך במידות טובות.

"התכונה הנפלאה הזאת באישיות שלי, עזרה לי מאוד בחברה, בלימודים, בכל מקום. תמיד היו לי חברים לרוב, אולי לא חברי נפש שחלקו את כל זמנכם רק איתי, אבל היתה לי ידידות טובה עם כמעט כל מי שרק הכרתי, עם כולם הסתדרתי.

"אחרי שהתחתנתי ונולדו לי כמה ילדים, נדרשתי במצוות מורי ורבי לצאת לעבוד. עבדתי כמגיה ספרים תורניים, התפרנסתי בצורה סבירה יחסית, והמשכתי להיות נחמד לכולם.

"להפתעתי קרה דבר לא צפוי. הלו"ז שלי המשיך להיות מלא, והביקוש רק הלך והתגבר.

"מה עושים? מקפצים שוב! המחיר טיפס ואיתו גם הביקוש לעבודה, עוד ועוד אנשים וארגונים פנו אלי שאעמד להם ספרים... "הרגשתי בעננים, מעולם לא היתה לי כזאת הצלחה כספית, אף פעם לא חלמתי שאני אוכל להרוויח סכומים כאלו מדי חודש בחודשו, והעתידי נראה זוהר עוד יותר, כי כל הזמן המשכתי להעלות את המחיר..."

"בשלב מסוים שכרתי כמה אנשים שעבדו תחתי, הם עשו את הבסיס של עבודת העימוד, ואני עשיתי רק את הגימורים, מה שלא הפחית מרמת שביעות הרצון של הלקוחות. זה נמשך שנה שנתיים, וכמו שאמרתי, העתידי נראה זוהר מתמיד.

"ואז קרה דבר שהיה לפלא בעיני. הביקוש החל להצטמצם. נהיו לי חורים בזמן, לא היתה לי מספיק עבודה לתת לעובדים שלי, ופתאום שמת לב שבעצם כבר הרבה מאוד זמן שלא הגיע לקוח חדש, אני עובד רק עם לקוחות ותיקים שגם הם הולכים ועוזבים אותי בקצב מבהיל..."

"תפסתי את עצמי לשיחה אחד על אחד, ושאלתי את עצמי, שלוימה, תגיד מה קרה? למה אנשים לא באים אליך? האם העבודה שלך כבר לא מה שהיה? אולי קם לך מתחרה רציני שנותן עבודה בקצב מהיר יותר ועם תוצאה טובה יותר ובמחיר זול יותר?"

"ואז, כשהתחלתי להתבונן בעניין, שמת לי לב לעוד משהו שעד עכשיו לא ייחסתי לו חשיבות... אין לי חברים! לראשונה בהיסטוריה אנשים לא מתלהבים לפגוש אותי. אני כבר לא כזה פופולרי בחברה כמו שהייתי פעם.

"חזרתי הביתה שקוע במחשבות, ואשתי שראתה שקרה לי משהו שאלה אותי למה אני נראה ככה. סיפרתי לה על מה אני חושב. לא הייתי מודאג מעול הפרנסה, כי ב"ה חשבון הבנק היה עמוס, ותמיד אני יכול 'לגרד' כמה עבודות מפה ומשם כדי לכסות את ההוצאה החודשית הקבועה. אבל הייתי מודאג שאולי משהו קרה לי שפתאום אנשים אל מתלהבים ממני, לא בחברה ולא בעבודה..."

"אשתי אמרה לי: תעשה מה שאתה תמיד עושה כשיש לך שאלה... לך תשאל את הרבי..."

"ואכן, ניגשתי אל הרבי, הוא שמע אותי בכובד ראש, ולבסוף

שאל אותי: "למה אנשים אהבו אותך בעבר?"

"עניתי לרבי, שתמיד אמרו לי שאני מאוד עדין, רגוע, שלי וחייכן... הוא נעץ בי מבט... לא אמר כלום. רק הסתכל עלי והסתכל, ואני הרגשתי שהוא מבשל אותי מבפנים עם עיני הטובות. פתאום נפל לי האסימון..."

"אה... אולי אני כבר לא כל כך עדין כמו פעם???"

"הוא לא ענה לי. רק המשיך להסתכל עלי, ונתן לי לעכל בעצמי את העניין.

"אני המשכתי לחשוב, ונזכרתי שלפני שבוע צעקתי על הגבאי בבית הכנסת שזה לא בסדר שהוא מדליק מזגן בעוצמה כזאת בשבתות אחרי שכבר הערתי לו פעמיים שמדי קר בתפילה. פעם לא היה קורה דבר כזה, לא הייתי צועק על אף אחד, בטח לא על הגבאי בבית הכנסת.

"אתמול רבתי עם נהג בכביש - דבר שמעולם לא קרה לי! כמו כן צעקתי על איזה איש אחד שעקף אותי בתור במכולת, ועוד פעולות שעשיתי שממש לא אופייניות לי.

"אמרתי לרבי שאני מבין מה קרה לי, אבל אני לא מבין איך זה קרה ולמה זה קרה. איך בנאדם עדין ואיכותי הופך פתאום לאדם גס וצעקני?"

"הרבי ענה לי תשובה קצרה וחדה מאוד: "המצב הכלכלי!". "יצאתי משם מסוחרר, ונזכרתי שיש כזה פסוק ב'משלי', 'תחנונים ידבר רש - ועשיר יענה עזות'. זו דרכו של עולם, העניים מדברים בתחנונים והעשירים מדברים עזות, לפעמים בחוצפה. "חזרתי לרבי בריצה ושאלתי אותו שאלה אחת נוקבת: "האם כדי להיות עדין חייבים להיות עני? אי אפשר להיות מבוסס כלכלית וגם להיות בן אדם עדין ונחמד???"

עכשיו הרבי חיך חיוך גדול ואמר לי: "חס וחלילה! אפשר ואפשר! העניין הוא שעד עכשיו לא הייתי צריך לעבוד על זה, קיבלת את המתנה הזאת באופן טבעי, אבל ברגע שהתחלת להתבסס מבחינה כלכלית ואפילו קצת להתעשר, כבר הגיע השלב שבו אתה צריך לעבוד, להשקיע מאמץ כדי להישאר עדין. אתה צריך ללמוד ספרי מוסר, אתה צריך לעשות חשבון נפש כל יום כדי למצוא את החסרונות שלך, לחזק את הענווה ולדחות את הגאווה - ואם כך תעשה, תוכל לחזור ולהיות אותו אדם כשהיית, גם אם מצבך הכלכלי טוב יותר!"

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

כמדי פעם בפעם, מתעוררים שונאי הדת אשר עינם צרה בפריחתו של עולם הישיבות, ומתלוננים שקצה נפשם במצב הקיים. נמאס לנו להיות 'פרייארם' ולסחוב את החרדים על הגב שלנו", הם טוענים...

רבינו ה'בן איש חי', עם משל מדהים שהמשיך בעתו, ושבדורנו אנו, הוא אקטואלי מתמיד

רד פן תקצר רוחי בך והשלכתך כרגע ארצה!" ויזעק הפיסח צעקה גדולה ומרה בכל השוק בעודו רוכב והרסן בידו ויאמר בקול בכי: "ראו אנשים טובים מה מעולל לי הרשע הזה! חושו לעזרתי כי איש פיסח וחלש אנוכי ואין אני יכול להתקומם נגד הבליעל הזה האומר לגזול את סוסי ממני. הלא אנוכי פגשתי את האיש הזה יושב על המסילה הרחק שתי שעות מפתח העיר ויתחנן אלי כי עייף הוא ונכמרו רחמי עלי וארכיבהו, ועתה שצריך להודות לי על חסדי אומר להשליכני ארצה ולגזול את סוסי ממני אשר הוא כל רכושי!"

ויקומו כולם לריב עם העשיר, ולשווא עמל להכחיש דברי הפיסח כי יללת הפיסח ודמעותיו המדומות עוררו חמלה בלב כל האנשים ויאמינו לו. סוף דבר אמר העשיר: "אם כן איפוא ניסע נא לשופט".

ניגשו אל השופט ויספר לפניו דברי הריב ויאמר השופט אל העשיר: "רואה אני את דבריך כי אמת הם אך מה אוכל לעשות, הלא אתה בידך איבדת את זכותך וכוחך כי כאשר חסת עליו והסכמת להרכיבו על סוסך. היה לך להרכיבו מאחוריק והרסן הוא בידך ואז לא היה יכול לדבר נגדך דבר, אך עתה אשר השלטת אותו עליך והרכבתו לפניך ומסרת הרסן בידו, הרי שני דברים אלו הם כמו שני עדים המעידים כי הסוס שלו".

רבינו ה'בן איש חי' השתמש במשך זה כדי להסביר כיצד צריך האדם להתגבר על היצר הרע, להישאר בשליטה ולא להעביר את המושכות לידי של היצר חלילה וחלילה.

אבל אנו, לפי דרכנו, נלמד ממנו גם לעניין זה של לומדי התורה ואלו הנסים להצר את דרכיהם, כי כמוהם כאותו קבצן, כל חיותם וכל קיומו של העם היהודי בארץ ישראל נשאבת מלימוד התורה והם מבטטים ומנסים להפוך את הקערה על פיה.

כמדי פעם בפעם, מתעוררים שונאי הדת אשר עינם צרה בפריחתו של עולם הישיבות, ומתלוננים שקצה נפשם במצב הקיים.

נמאס לנו להיות 'פרייארם' ולסחוב את החרדים על הגב שלנו", הם טוענים. "קצה נפשנו בתרבות הקלוקלת של אנשים שרק לומדים תורה ולא מביאים תועלת וצמיחה למשק. אינם לומדים לימודי ליבה, ולא נושאים בנטל המשותף של האחריות הביטחונית והכלכלית..."

לפני שנים רבות כתב מרן ה"בן איש חי" זיע"א משל יפהפה, שיכול להתאים גם לעניינו וזה לשונו: "מעשה בעשיר אחד שהיה רוכב על סוסו חוץ לעיר כדי לבוא לעיר, ובעודו רחוק משער העיר שתי שעות, מצא איש פיסח יושב על אם הדרך וצועק בקול יללה ותחינה, ויבקש מהעשיר מתנת ידו.

והעשיר הוציא מכיסו מטבע כסף וישליכה אל הפיסח ויקרא הפיסח בקול גדול "אלוקי השמים ישלם לך כפל כפליים על החסד אשר עשית עמדי" וירם את המטבע שהשליך אליו העשיר, ובצלעו על ירכו ניגש אל הרוכב וינשק שולי מעילו ויאמר "אם טוב בעיניך להגדיל חסדך עמדי ונתת לי לרכוב עמך על סוסך להביאני העיר כי הדרך רחוקה ולא אוכל לילך רגלי, לבוא שמה..." והעשיר שהיה נדיב לב וחפץ חסד ירד מעל הסוס וירכיב את הפיסח על הסוס ויתן את הרסן בידו, ואחר כך עלה גם הוא על הסוס וירכב. והיו שניהם רוכבים ביחד על הסוס הפיסח בראש והעשיר מאחוריו. אחר שנכנסו לעיר והגיעו לשוק, אחז הפיסח בידו את הרסן ועצר את הסוס והעמידו, ויפן אל העשיר הרוכב מאחוריו ויאמר לו: "עתה רד מעל הסוס כי כבר עתה אנו נמצאים בשוק העיר".

ויאמר לו: "מה אתה מדבר? וכי זה סוסך או סוסי? מהר איפוא

האיזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

ליבת השמש - הגרעין הפנימי של השמש, שם "המפעל" הגרעיני לייצור החום שנוצר על ידי פיצוצים גרעיניים רבים, והטמפרטורה בו עומדת על כ-13,500,000 מעלות!

השמש למוזשלת היום

- השכבה החיצונית בה קיימת ה'פוטוספירה', שהיא פני השמש הנראית לעינינו.

ברור לכולם שהשמש צריכה לבעור כל הזמן כדי להמשיך ולהפיק את החום הנעים שלה, מה שמועיל לכל הבריאה כולה: לחי, לצומח ואף לדומם. לדוגמה: יצורים חיים, כמו צמחים, אצות, ואפילו חיידקים, מתפתחים תודות לאנרגיית אור השמש באופן הפשוט ביותר - אור השמש מאפשר להם לייצר מזון עבור צמיחתם וחיותם. בסתיו ובחורף שאור וחום השמש אינם חזקים כל כך, הצמחים שורדים תודות לאנרגיה שצברו בעונות האביב והקיץ!

בשמש יש גם סגולות מרפא רבות! הנביא מלאכי קרא עליה (מלאכי ג, כ): "שמש צדקה ומרפא בכנפיה". וזאת מלבד עצם האור הנעים שהיא מביאה עמה.

מה גורם לשמש להמשיך ולבעור מאז בריאתה ביום הרביעי של ששת ימי בראשית? לכך אין לחוקרים ולמדענים תשובה ברורה ומוסכמת, למרות שהם ניסו לחקור ולבדוק זאת במשך דורות.

כיהודים מאמינים, אנו יודעים שהכל נעשה ומתקיים במאמר פיו של הקדוש ברוך הוא. גם השמש והירח זורחים בהוראתו של הבורא. זו גם הסיבה שבכמה מאורעות השמש עמדה דום במקומה עבור הצדיקים, כי הכל נעשה על פי דבריו של ה' יתברך.

ידועים דברי המדרש, שהקדוש ברוך הוא הוציא חמה מנרתיקה כדי שמוזג האוויר יהיה לוהט וכך לא יבואו אורחים לבקר אצל אברהם אבינו כאשר היה חולה וחלוש. כלומר, די בכך שחום השמש יתגלה קצת יותר, כדי לגרום לנזקים אדירים על פני כדור הארץ. אבל אבינו אב הרחמן מחולל את אחד מנפלאות הבריאה, והשמש עומדת במסלולה המדויק כבר אלפי שנים!

המסר האישי שלי מכך היה, שהיושב בשמים דואג לנו בכל רגע ורגע, שומר עלינו מפגעים רעים ומציל אותנו מאסונות. ואם חלילה מתרחש עמנו או בסביבתנו משהו שנראה לנו לא טוב, אין זאת אלא שהדבר נעשה לטובתנו בלבד, גם אם איננו רואים זאת.

הרב אלעזר גולדברג

באחד הערבים התרחשה אצלנו הפסקת חשמל. לא רק בביתנו אלא בכל השכונה כולה. הרגשנו כאילו נחתה עלינו מכת חושך שהייתה במצרים... ניסינו להאיר מעט את החשיכה בעזרת נרות ופנסים שהיו באמתחתנו, אך הדבר לא הועיל בלשון המעטה... לאחר שעות ארוכות ומייגעות, חזר האור סוף-סוף בבת אחת והציף את ביתנו. ברגעים הראשונים קרה לי דבר לא נעים - חשתי סנוור עז בעיניי ועצמתי אותן במהירות, מתקשה להתמודד עם האור הפתאומי. אך לי זמן עד שיכולתי לפקוח את העיניים באופן רגיל וטבעי.

בבוקר למחרת, כשאמרתי את ברכות קריאת שמע, נזכרתי בפירוש המופלא המובא בספרים הקדושים בנוגע לנוסח הברכה: "המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים", שהרחמים המדוברים כאן הם שהשמש זורחת אט אט ולא בפתע פתאום, כדי שנוכל להסתגל לאורה בהדרגה.

אחרי שהרגשתי על בשרי את הקושי שיש כאשר האור נדלק בבת אחת, הברכה שלי נאמרה מעומק הלב.

לאחר מכן, הלכתי לחקור עוד קצת אודות הפלא הזה שנקרא: אור השמש.

השמש, או גלגל החמה, היא למעשה כוכב גדול, כידוע. כמה גדול? הנפח שלה הוא בערך פי 1,300,000 מנפחו של כדור הארץ שלנו!... החום הנפלט ממנה הוא אדיר, ואילו היא הייתה מתקרבת אלינו קצת יותר, היה זה אסון נוראי לאנושות ולכל הברואים בכדור הארץ. למרבה החסד, הקדוש ברוך הוא קבע אותה במקומה, במרחק של כמאה וחמישים מיליון קילומטר מכדור הארץ.

צבע האור הבוקע מהשמש הוא לבן (הצבע הצהוב או הכתום שנדמה לנו, הוא תוצאה של אחד מחוקי הפיזיקה). וכאשר קרני השמש הלבנות נשברות, במים או בענן, הן יוצרות מכלול של צבעים - הלא היא הקשת הנראית לנו בענן לעיתים.

בקצרה, השמש מורכבת משני חלקים עיקריים:

- **ליבת השמש** - הגרעין הפנימי של השמש, שם "המפעל" הגרעיני לייצור החום (החום העצום נוצר על ידי פיצוצים גרעיניים רבים), והטמפרטורה בו עומדת על כ-13,500,000 מעלות!

התחילו עסקני העיר להסביר לרב שאם לא יהיה כרוז כל אחד יעשה מה שעולה בדעתו, אמר הרב מבריסק "אני יודע שאסור לעשות דבר שעלול להביא לחילול שבת"

סיפור מדהים מאוצרו הטוב של הגאון הישישי רבי משה טורק זצ"ל

את המכתב שלו ברחובות בבריסק שהיתה עיר גדולה מאד יבואו ח"ו לידי חילול שבת, אסר הרב מבריסק לפרסם את המכתב שלו לפני שבת, התחילו עסקני העיר להסביר לרב שאם לא יהיה כרוז שהרב מבריסק דורש לבחור בבחירות בשביל אותו אדם אף אחד לא ילך להצביע לאותו אדם וכל אחד יעשה מה שעולה בדעתו. אמר הרב מבריסק אני לא יודע מה שאתם אומרים לי אני יודע שיש תורה ובתורה כתוב שאסור לעשות דבר שעלול להביא לידי חילול שבת ח"ו.

כמובן שלא הדביקו את הכרוז, איכשהו זה נודע לחילונים שהרב מבריסק כתב מכתב אש להבה ללכת להצביע למישהו מסוים, הם הלכו וכתבו מהר מודעה גדולה שהרב מבריסק עושה כל מיני חומרות וזה לא נכון מה שהוא עושה שהוא אומר ללכת להצביע לאותו אדם, וזה לא יעבור לו בשתיקה.

כך הם כתבו עוד ועוד דברי חוצפה כמו שאנחנו שומעים הרבה פעמים ה' ישמור איך שהם מזלזלים בגדולי ישראל, החילונים הללו הלכו והדביקו את המודעה הגדולה שלהם ממש לפני כניסת שבת וכמובן שהם הגיעו רח"ל לידי חילול שבת, כל הקהל שלא ידעו מהמכתב החרף של הרב מבריסק לא הבינו מה החילונים רוצים, משום שהם לא ראו שום מכתב שכתב הרב מבריסק...

מספרים בבית בריסק שעוד לא היתה הצלחה כ"כ גדולה כמו בבחירות הללו, ראו כולם בחוש שאם שומעים לדברי הרב רק מצליחים, אם שומעים לצדיקים זוהי ההצלחה הכי הגדולה שיכולה להיות.

(זכרו תורת משה' פרשת נח תשפ"ג)

אצלנו בארץ ישראל יש בחירות מידי כמה שנים, היה לי קשה מאד לחשוב איך אני הולך להצביע בבחירות, לא מחמת קנאות היה קשה לי, אלא רק בגלל שהבחירות הם דבר בכלל לא צודק לא ישר ולא הגיוני.

הייתכן שהפתק של הרב מפונוביז' שווה קול אחד, והפתק של איזה שיכור גנב שווה גם הוא קול אחד, זה נקרא בחירות? זה נקרא לכלוך! מה לי ללכת להצביע?

אבל כמובן שאני הלכתי ולא רק שהלכתי אלא הלכתי בשמחה של מצווה, ולמה? כי לפני שהכנסתי את המעטפה לתוך הקלפי אמרתי בכוונה הריני מקיים מצוות "ועשית ככל אשר יורוך" גדולי ישראל הורו לנו ללכת להצביע בבחירות כי זהו חובת הזמן אז אנחנו כמובן שומעים לדעת הגדולים".

זכורני שאבא שלי הי"ד אמר לי פעם שאם מכניסים את היד לתוך ביוב אני לא רוצה להגיד איזה ריח מקבלת היד, גדולי ישראל מצווים אותנו לעשות דבר שהוא לא בהיגיון שלנו, אבל אם אני כן מבין או אם אני לא מבין אני עושה, אין קושיות! כך הקב"ה רוצה שנעשה וכך נעשה, מבלי להתחכם ומבלי לפקפק. ידוע המעשה שהיה בעיר של הרב מבריסק זצ"ל, באחד מהבחירות שהיה בעיר, הגיעה ההחלטה של קיום הבחירות בערב שבת, כמובן שהרב מבריסק כתב מיד מכתב חזק מאד שכל החרדים צריכים ללכת לבחור בבחירות בשביל איזה אחד שהרב מבריסק החליט שאותו צריך לבחור, אבל היות שזה היה בערב שבת אחר הצהריים והרב מבריסק חשש שאם יתחילו להדביק

באו אליו בני משפחתו לדבר על ליבו שיחזור בו מהסכמתו, שהרי מדובר באשה טרדנית והוא עלול לסבול ממנה קשות, והלא יש גם הצעות אחרות ולמה לו לקבל דוקא הצעה זו? כהנה וכהנה דיברו על ליבו ולא עלה בידם להניא אותו מהחלטתו

עד כמה צריך אדם להרחיק לכת כדי לפייס את חברו, ולמנוע ממנו צער

זמן מה לאחר שחלפו ימי האבל, הגיע אליו שדכן שנשלח אליו על ידי אשה שהתגוררה בשכונה, שהיא רוצה להינשא לו.

מסופר על איש צדיק ותלמיד חכם גדול שהיה מתגורר בשכונת שערי חסד בירושלים, שבאחד הימים התאלמן מאשתו.

לו, עכשיו, אמר, כמדומה לו שאם ישא אותה לאשה היא תמחל לו.

עוד מסופר על יהודי אחד שהסיע פעם במכוניתו את הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א לישיבה, בצאת ר' משה מן המכונית, טרק המסיע את דלת המכונית שלא בכוונה על אצבעותיו של ראש הישיבה, ר' משה קפץ את אצבעותיו הפגועות וחפנס בידו השניה, הוא נשך שפתיו מרוב כאבים וצעד לתוך בנין הישיבה מבלי להוציא הגה מפיו. תלמידים אשר היו נוכחים בשעת מעשה, שאלוהו לאחר מכן מדוע כה התאמץ להבליג? ענה הצדיק בשקט: האיש הצעיר היה כה אדיב בהסיעו אותי לישיבה, האם יכול אני לפגוע ברגשותיו בהראותי לו שמשוהו אינו כשורה. (מתוך עלון 'סיפורי צדיקים' בהר-בחוקות)

אותה אשה היתה קשת רוח עד מאד, ידועה בפי כל כמרבה בדיבור, והכל ברעש גדול. והנה למרבה הפלא הסכים אותו איש צדיק להצעה. באו אליו בני משפחתו לדבר על ליבו שיחזור בו מהסכמתו, שהרי מדובר באשה טרדנית והוא עלול לסבול ממנה קשות, והלא יש גם הצעות אחרות ולמה לו לקבל דוקא הצעה זו?

כהנה וכהנה דיברו על ליבו ולא עלה בידם להניא אותו מהחלטתו. לאחר שהפצירו בו מאד להסביר להם את עמדתו, נענה ואמר כי שתיים עשרה שנים קודם לכן היא באה לביתו, ודיברה עם אשתו המנוחה זמן רב וברעש גדול, דבר שהפריע לו בלימודו, ובתגובה גער בה, והיא נפגעה עד מאד. אמנם לאחר מכן ביקש את סליחתה אבל היא סירבה למחול

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדרך היומי

כיצד שיכנע החזון איש את הרב לורניץ שלא לפרוש מעסקנות למען הציבור?

סוטה דף ל"ד

שלח לך אנשים

הביאה אותי למצב שאשכח לומר קדיש על אבי, עלי להסיק את המסקנה ולפרוש ממנה לאלתר. היתה זו החלטה ברורה וסופית. חזרתי לארץ ישראל, ומיד פניתי למרן החזון איש, על מנת להודיע לו על החלטתי הנחושה והסופית, לחזור ללימודי כמאז ומקדם, מאחר שנכשלתי בדבר חמור כל כך, והזנחתי את יום הזיכרון של אבי בעקבות התמסרותי לעבודת הציבור.

להפתעתי, אמר לי החזון איש: "איני מבין מה אתה שח! הלא אמרת קדיש!"

חשבתי לרגע שמרן לא הבין אותי, וחזרתי ואמרתי לו: "לא כן, לא אמרתי קדיש!"

חזר והשיב לי מרן: "טועה אתה, אכן אמרת קדיש!!!"

"וכי מה עניינו של קדיש ביום היאהרציט? - הוסיף מרן - כאשר הבן מקדש את שמו של הקב"ה ברבים, עושה הוא נחת רוח לנשמת הוריו. וכי יכולה להיות נחת רוח גדולה מזו, שויתרת על נוחיותך הפרטית, נסעת למרחקים, התפללת בראש השנה ביחידות ללא מנין - הכל כדי לשאת בעול הציבור? אין לך קדיש גדול מזה!!!"

אין צורך לומר, שמילים אלה שיצאו מפי מרן, השפיעו עלי וחזרתי בי מכוונתי לפרוש מעבודת הציבור, ואכן בזכות מרן זכיתי להמשיך ולשמש בעבודה זו במשך שלוש שנים נוספות. (במחיצתם)

בראשית שנת תשי"ג - מספר הר"ר שלמה לורניץ זצ"ל - נסעתי לאנגליה, כדי לשהות בימי ראש השנה ויום הכיפורים בעיר בורנמות' - עיר נופש ידועה, שבתקופה זו התרכזו בה עשירים רבים. מטרת הנסיעה היתה גיוס כספים עבור כפר הנוער 'חזון יחזקאל'.

בהתקדש החג, לפני תפילת ערבית, דרשתי בפני הקהל בבית המלון שם, וההצלחה האירה לי פנים. כך עשיתי בבתי מלון נוספים שהיו במקום. אולם, כאשר הגיעה שעת התפילה, וראיתי את טיב המחיצה המפרידה בין גברים לנשים, שספק אם היה ניתן לכנותה שם 'מחיצה', ואולי היתה כשרה בדיעבד, העדפתי להתפלל לבדי בחדרי.

יום הזיכרון ('יאהרציט') של אבי זצ"ל חל בראש השנה, וכמובן התכוונתי לומר קדיש כבכל שנה, אולם מאחר שבאותו ערב לא התפללתי בציבור, שכחתי לומר את הקדיש, ונשכח ממני עניין היאהרציט של אבי בכלל. עובדה זו גרמה לכך, שגם למחרת, כאשר התפללתי בציבור במקום כשר, נשכח ממני שעלי לומר קדיש. כך עבר עלי ראש השנה, בלי שאגיד קדיש אחרי אבי.

כאשר נזכרתי בכך, היה מאוחר מידי. לא ניתן לתאר במילים את גודל הצער ואת שברון הלב שאחזני. נפשי היתה עגומה עלי עד כדי כך, שגמלה החלטה בלבי, שמאחר שעבודתי הציבורית

מתי מברכים ברכת כהנים בצפון ארץ ישראל?

הן בנוגע לבני חוץ לארץ והן בנוגע לקהילות הנ"ל בצפון ארץ ישראל, שלא ישנו את מנהגם; ויש שהורו כי אף קהילות חדשות הנוסדות שם לא ישנו מהמנהג.

[שו"ע קכח, מד, משנ"ב קסד, והגהה לרמ"א; בו"מ דרשו, 169 (ו-170)]

מצוה מן התורה על הכהנים לברך את ישראל בכל יום, ומצוה זו נוהגת גם בזמן הזה. וכן המנהג ברוב המקומות בארץ ישראל ובחלק מהמקומות בחוץ לארץ. וברוב המקומות בחוץ לארץ, וכן בחלק מהקהילות בצפון ארץ ישראל, נהגו שלא לברך ברכת כהנים אלא בתפילת מוסף של יום טוב. ויש מהפוסקים שהורו

מדוע אין מברכים בחוץ לארץ ברכת כהנים בכל יום?

מוסף של יום טוב, בסמוך לסעודת היום. והראשונים כתבו טעמים נוספים לדבר. ונהגו לברך בחוץ לארץ גם ביום הכיפורים, מפני שיש בו שמחת מחילת עוונות; ויש שנהגו לברך גם בתפילת נעילה, ויש שנהגו לברך גם בתפילת שחרית.

[שו"ע קכח, מד, ומשנ"ב קסו; בו"מ דרשו, 172]

כאמור, מנהג רוב המקומות בחוץ לארץ לברך ברכת כהנים רק בתפילת מוסף של יום טוב. הטעם העיקרי לכך הוא שצריך לברך בשמחה, ובני ישראל בגולה היו טרודים במלאכתם ובפרנסתם, ולא היו שרויים בשמחה הראויה לברכת כהנים אלא בתפילת

מדוע פונים הכהנים לשני צדיהם בחלק מהמילים בברכת כהנים?

כמילות סיום לשש הברכות הכלולות בברכת כהנים: יברוך, וישמרך, יאר ה' פניו אליך, ויחונך, ישא ה' פניו אליך, וישם לך שלום. 2. כולן - למעט המילה 'שלום' - נאמרות בלשון נוכח.

[שו"ע קכח, מה, ומשנ"ב קסח, קע וקעב; וראה מג"א עב ומפרשין]

בשבע מילים מברכת כהנים מפנים הכהנים את פניהם וידיהם לימין ולשמאל, כדי שתתפשט הברכה על כל המתפללים בבית הכנסת, ומאריכים בניגון ההברה האחרונה שלהן. מילים אלו הן: יברוך, וישמרך, אליך, ויחונך, אליך, לך, שלום. ושתי סיבות לבחירה דווקא בהן: 1. כולן - למעט המילה 'לך' - משמשות

* אָבֵל לאחר שבעת ימי האבלות - לדעת השולחן ערוך יברך ברכת כהנים, ולדעת הרמ"א, במקומות שאין מברכים בכל יום, לא יברך עד תום שנים עשר חודש לפטירת אחד מהוריו.
* יש שנהגו שבתפילה המתקיימת ב'בית האבל' אין מברכים ברכת כהנים; ויש שנהגו שהכהנים מברכים אף בבית האבל.
* רופא כהן המעוניין לשמש כרופא בבית חולים, והדבר נצרך לו לפרנסתו - נחלקו הפוסקים באילו תנאים רשאי לעשות כן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה נכלל בחובת נקיון הגוף לתפילה?

צורך לנקביו, רשאי להתפלל, ואינו צריך לבדוק את עצמו כלל. והלוקה בקלקול קיבה, ואינו נצרך לנקביו כלל, אך יודע כי במהלך התפילה יצטרך לנקביו באופן שלא יוכל להמתין עד שיעור הילוך פרסה - יש שהורה, שבמקרה שאם ימתין עד שיתרוקן גופו לחלוטין יחלוף זמן תפילה, רשאי להתפלל.
[שו"ע צב, א, ומשנ"ב א, ב, ה ר"ח; בו"מ דרשו, 1 ו-13]

העומד להתפלל שמונה עשרה, ומרגיש בעצמו שצריך מעט לנקביו, לגדולים או לקטנים, לא יתפלל בטרם יבדוק עצמו אם הוא אכן נצרך לנקביו.

ואם אכן נצרך לנקביו - אסור בתפילה עד שינקה את גופו, ואף אם בשל כך יפסיד את התפילה בציבור; אולם, במקרה שאם יתעכב יעבור סוף זמן התפילה, והוא מסוגל להמתין עד 'שיעור הילוך פרסה' - יתפלל לפני נקיון גופו. ומי שאינו מרגיש שום

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il